

Správa o výsledku kontroly hospodárenia úradov samosprávnych krajov a kontroly opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006 v Nitrianskom samosprávnom kraji

I. Úvod

Kontrolná akcia bola vykonaná v súlade s Plánom kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2008.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť hospodárenie a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom samosprávnych krajov.

Predmetom kontrolnej akcie bolo preveriť rozpočty vyšších územných celkov, záverečné účty, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, stav správy a ochrany majetku úradov vyšších územných celkov, úroveň vnútorného kontrolného systému a kontrola prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006.

Kontrolovanými subjektmi bolo osem úradov samosprávnych krajov.

Kontrolovaným obdobím bol rok 2007 a 1. štvrťroka 2008.

Samosprávne kraje boli zriadené zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o samosprávnych krajoch“) ako právnické osoby, ktoré za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodária s vlastným majetkom, vlastnými príjmami, zabezpečujú a chránia práva a záujmy svojich obyvateľov.

Orgánmi Nitrianskeho samosprávneho kraja sú zastupiteľstvo samosprávneho kraja a predseda samosprávneho kraja.

Výkonným orgánom pre organizačné a administratívne veci zastupiteľstva, predsedu a ďalších orgánov zriadených zastupiteľstvom je úrad samosprávneho kraja.

II. Výsledky kontroly v Nitrianskom samosprávnom kraji

Nitriansky samosprávny kraj (ďalej len „NSK“) mal v roku 2007 nasledovné príjmy a výdavky

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie	% pln
Príjmy spolu za VÚC	3 584 319	3 761 516	3 770 383	
z tohto Úrad VÚC	3 369 319	3 570 136	3 372 037	
Bežné príjmy za VÚC	3 151 620	3 333 406	3 616 042	
Kapitálové príjmy za VÚC	30 000	60 936	55 140	
z tohto Úrad VÚC	30 000	59 936	54 141	
Príjmové finančné operácie	185 000	130 444	99 201	
Výdavky spolu za VÚC	3 584 319	3 760 378	3 681 160	
z toho Úrad VÚC	315 112	247 600	210 965	
Bežné výdavky spolu za VÚC	3 369 319	3 511 024	3 493 506	
z toho Úrad VÚC	227 961	183 462	167 332	
Kapitálové výdavky spolu za VÚC	208 280	242 634	180 934	
z tohto Úrad VÚC	87 151	66 138	43 633	
Výdavkové finančné operácie za VÚC	6 720	6 720	6 720	

Celkové príjmy NSK dosiahli v roku 2007 sumu 3 770 383 tis. Sk a výdavky dosiahli sumu 3 681 160 tis. Sk. Po zohľadnení (vylúčení finančných operácií) bol výsledok hospodárenia NSK schodkový v sume 3 258 tis. Sk.

Záverečný účet za rok 2007 schválilo Zastupiteľstvo NSK bez výhrad. Audítor pri overovaní hospodárenia za rok 2007 nezistil významné nedostatky a porušenia zákona o účtovníctve.

Na vykonávanie zmien rozpočtu v určenom rozsahu zmocnilo Zastupiteľstvo NSK predsedu NSK v článku X. ods. 3 Rozpočtových pravidiel NSK schválených uznesením Zastupiteľstva NSK č. 148/2006 zo dňa 12.06.2006, **čo nebolo v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 písm. d) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.**

Oprávnenie vykonávať zmeny rozpočtu predsedom samosprávneho kraja v rozsahu určenom zastupiteľstvom stanovila novela zákona o samosprávnych krajoch s účinnosťou od 01.09.2007.

V zmysle uvedeného, článok X. ods. 3 vnútorného predpisu NSK „Rozpočtové pravidlá NSK“ **nebol v kontrolovanom období od 01.01.2007 do 31.08.2007 v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 písm. d) zákona o samosprávnych krajoch.**

Pri kontrole čerpania rozpočtových prostriedkov v Úrade Nitrianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „Úrad NSK“) bolo zistené:

1) Dodržiavanie zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní

Pri kontrole procesu obstarávania tovarov, služieb, a prác bolo zistené porušenie tohto zákona pri obstarávaní:

- stavebných prác na rekonštrukcia budovy Polikliniky Štúrovo formou verejnej súťaže – podlimitná zákazka s predpokladanou hodnotou zákazky 15 000 tis. Sk bez DPH, tým, že jeden z členov komisie na vyhodnotenie ponúk nepodpísal čestné vyhlásenie **v zmysle ustanovenia § 40 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní.** Ďalej bola lehota na predkladanie ponúk kratšia ako 36 dní, **čo bolo v rozpore s ustanovením § 96 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní.**
- dvoch malých úžitkových vozidiel bolo použité na obstaranie predmetu metóde zákazky a

- dvoch malých užitkových vozidiel bola použitá na obstaranie predmetu metóda zákazky s nízkou hodnotou v predpokladanej cene tovaru 903 000,00 Sk, ktorá sa mala realizovať formou elektronickej aukcie dňa 08.11.2007 v čase od 09:00 do 09:30. Do súťaže sa v stanovenom termíne prihlásil jeden uchádzač, ktorý však predložil v súťažnom návrhu doklad o podnikaní starší ako 3 mesiace, **čo bolo v rozpore s ustanovením § 26 ods. 1 písm. f) zákona o verejnom obstarávaní.**
- osobného motorového vozidla použil metódu podprahovej zákazky v predpokladanej cene 1 200 tis. Sk. Členovia komisie na vyhodnotenie súťažných návrhov nepodpísal čestné vyhlásenie, **čo bolo v rozpore s ustanovením § 40 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní.** Súťažná komisia nevyhlásila súťažný návrh uchádzača, ktorá v súťažnom návrhu nepredložil návrh zmluvy, čo bola jedna z podmienok súťažných podmienok. **To bolo v rozpore s ustanovením § 33 ods. 4 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní.**
- dvoch osobných motorových vozidiel zákazkou z nízkou hodnotou v celkovej sume 672 tis. Sk. Lehota viazanosti ponúk zverejnená vo výzve na prekladanie ponúk, počas ktorej mala byť s úspešným uchádzačom uzatvorená zmluva nebola zhodná s lehotou zverejnenou v súťažných podkladoch, **čo bolo v rozpore podľa § 5 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní.**
- výroby špecializovaných heraldických symbolov vyhlásil verejnú súťaž (podlimitnú zákazku) v predpokladanej hodnote 3 000 tis. Sk s DPH. Súťažné podklady boli poskytnuté piatim uchádzačom, súťažnú ponuku predložili traja uchádzači. Obstarávateľ neumožnil všetkým uchádzačom zúčastniť sa otvárania obálok so súťažnými návrhmi, **čo bolo v rozpore s ustanovením § 41 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní.**

2) Dodržiavanie zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy

Úrad NSK zaslal Úradu pre verejné obstarávanie oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania na predmet zákazky „Dodávka výpočtovej techniky pre Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja“. Verejná súťaž bola uverejnená vo Vestníku č. 134/2006.

Súťažné podklady si vyžiadalo 18 záujemcov. Súťažný návrh predložil len jeden uchádzač s cenu plnenia 8 314 850,- Sk. Dňa 11.08.2006 bolo jedinému uchádzačovi oznámené, že ním predložená ponuka sa prijíma. Dňa 31.08.2006 bola s týmto uchádzačom uzatvorená Rámcová kúpna zmluva na dodanie výpočtovej techniky do 31.12.2009 podľa technickej špecifikácii uvedenej v jej prílohe.

Pri kontrole vynaloženia prostriedkov na obstaranie výpočtovej techniky v roku 2007 bolo zistené, že u tohto dodávateľa bola nakupovaná aj taká technika, ktorá nebola predmetom obstarávania a v technickej špecifikácii predmetu zmluvy sa nenachádza. Pri obstarávaní výpočtovej techniky ako dlhodobého hmotného majetku nad rámec uzatvorenej zmluvy **neuplatňoval kontrolovaný subjekt princíp hospodárnosti pri vynakladaní verejných prostriedkov v zmysle ustanovenia § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň porušil finančnú disciplínu v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. j) tohto zákona.**

NSK poskytol v roku 2007 dotácie zo štátneho a vlastného rozpočtu 963 fyzickým a právnickým osobám v celkovej sume 1 150 832 tis. Sk.

Pri kontrole procesu vyúčtovania bolo zistené, že:

- právnické a fyzické osoby, ktorým boli poskytnuté dotácie na zabezpečenie sociálnej starostlivosti, si nespĺnili povinnosť vyúčtovať ich určenú v zmluve o ich poskytnutí,
- niektoré právnické a fyzické osoby, ktorým boli poskytnuté prostriedky na školstvo, mládež a šport, nedodrжали termín ich vyúčtovania, určený v zmluve o ich poskytnutí

3) Dodržiavanie zákona o účtovníctve

- kontrolou bolo zistené, že Úrad NSK mal k 31.12.2007 neocenené pozemky v celkovej výmere 2 165 538 m² rôznej bonity, pričom sú v jeho vlastníctve. Podľa zisteného stavu ku termínu kontroly boli neocenené pozemky v celkovej výmere 124 750 m². Väčšinou ide o pozemky ktoré sú pod strednými školami, prevzatými na základe delimitácie. **Neocenenie pozemkov je v rozpore s § 24 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,**
- pri inventarizácii majetku a záväzkov k 31.12.2007 bolo zistené, že čiastkové inventarizačné komisie v inventúrnych súpisoch neuvádzali sídlo právnickej osoby, neúplný názov majetku v nesprávnych cenách a v nesprávnych množstvách. Niektoré inventúrne súpisy neboli podpísané osobami zodpovednými za majetok a osobami zodpovednými za zistenie skutočného stavu. Ďalej sa inventarizoval majetok, ktorý bol daný do správy organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK a nebola vykonaná inventarizácia majetku vedeného na účte 013 – Softvér. Ústredná inventarizačná komisia neporovnávala stav majetku zistený fyzickou inventarizáciou so stavom podľa účtovníctva. Porovnávala stav majetku podľa účtovníctva s tým istým stavom v účtovníctve. Ako chýbajúci majetok vykázala aj taký majetok, ktorý sa z objektívnych príčin v NSK nenachádzal. Tým, že inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy z inventarizácie majetku a záväzkov k 31.12.2007 neobsahovali v uvedených prípadoch predpísané náležitosti, **neboli v súlade s ustanovením § 30 ods. 2, ustanovením § 30 ods. 3 zákona o účtovníctve.** Na základe uvedených zistení kontrolovaný subjekt **nedodržel ustanovenie § 6 ods. 3 zákona o účtovníctve.**

4) Úroveň vnútorného kontrolného systému

Pri kontrole účtovných dokladov kontrolná skupina NKÚ SR zistila, že vo väčšine likvidačných listov, ku ktorým boli pripojené doklady preukazujúca účtovný prípad sa v časti B – Vykonávanie predbežnej finančnej kontroly v zmysle zákona č. 502/2001 Z. z., bod 1 – Rozpočet, nachádzajú podpisy rozpočtára Úradu NSK a vecného správcu rozpočtu, ktorý vykonali predbežnú kontrolu a konštatujú, že na pripravovanú operáciu sú vyčlenené finančné prostriedky v rozpočte. Takto vykonaná predbežná kontrola však bola vykonaná až po uskutočnení dodávky a predložení faktúry príslušným dodávateľom. Podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu, skutočná predbežná kontrola sa vykonáva na kontrolnom liste pred uskutočnením finančnej operácie (pred uzatvorením kúpnej zmluvy alebo pri žiadosti o vydanie dodávateľskej objednávky). Kontrolné listy sa nachádzajú pri kúpnych zmluvách ako ich príloha, a nie sú súčasťou účtovaného dokladu. Na likvidačných listoch je znovu podpísaná predbežná kontrola, ktorá je vykonaná až po uskutočnení dodávky, napr. Likvidačné listy INFA070766, INFA 071216 a externé číslo faktúry 0701997 (Príloha č. 12).

Takto vykonávaná predbežná kontrola mala charakter priebežnej kontroly, v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite,

5) Plnenie opatrení z kontroly vykonanej v roku 2006

Na odstránenie zistených nedostatkov pri kontrole vykonanej v roku 2006 NSK bolo prijatých 10 opatrení zameraných na:

- doplnenie zriaďovacích listín,
- vydanie novej smernice upravujúcu obeh účtovných dokladov ,
- vydanie novej smernice upravujúcej oblasť finančnej kontroly podľa zákona č.502/2001 Z.

Z

- vydanie novej smernice o cestovných náhradách zamestnancov Úradu NSK,
- vydanie smernice o používaní mobilných služobných telefónov pre Úrad NSK,
- dôsledné dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní a smernicu o verejnom obstarávaní,
- vysporiadanie škody v zmysle zápisnice ÚIK,
- zosúladienie účtovnej evidencie majetku so skutočnosťou za účtovné obdobie roku 2006,
- zrušenie príspevkových organizácií, ktoré nespĺňajú podmienky zákona č. 523/2004 Z. z. v zmysle § 24 ods. 12.

Pri kontrole týchto opatrení kontrolná skupina zistila, že deväť z týchto opatrení bolo splnených a jedno týkajúce sa verejného obstarávania, na základe zistených nedostatkov v tejto oblasti.

III. Závery a odporúčania

Kontrola hospodárenia Úradu NSK a kontrola opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006 poukázala na opodstatnenosť vykonávať periodickú kontrolu Najvyšším kontrolným úradom SR.

Preverením plnenia prijatých opatrení bolo zistené, že niektoré nedostatky naďalej pretrvávajú, čo bolo potvrdené aj kontrolnými zisteniami:

- pri dodržiavaní zákona o verejnom obstarávaní,
- zákona o účtovníctve.

Tiež bolo kontrolou NKÚ SR preukázané porušenia viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov napr.:

- neuplatňoval sa princíp hospodárnosti pri vynakladaní verejných prostriedkov v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a tým zároveň došlo k porušeniu finančnej disciplíny v zmysle tohto zákona,
- zmeny rozpočtu predsedom samosprávneho kraja v rozsahu určenom zastupiteľstvom

neboli v kontrolovanom období od 01.01.2007 do 31.08.2007 v súlade so zákonom o samosprávnych krajoch,

- inventúrne súpisy a inventarizačné zápisy z inventarizácie majetku a záväzkov k 31.12.2007 neobsahovali v niektorých prípadoch predpísané náležitosti, čím neboli v súlade so zákonom o účtovníctve,
- neboli neocenené pozemky v celkovej výmere 124 750 m², čo bolo tiež v rozpore so zákonom o účtovníctve.

Na základe vyhodnotenia plnenia prijatých opatrení a na základe kontrolných zistení k zvýšeniu úrovne vnútorného kontrolného systému, bude potrebné zo strany hlavného kontrolóra zahrnúť do plánov kontrolnej činnosti aj kontrolu plnenia prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej NKÚ SR.

Výsledky kontroly boli prerokované s predsedom NSK.

Na odstránenie zistených nedostatkov boli prijaté opatrenia, ktoré boli zamerané na odstránenie konkrétnych nedostatkov a plnenie ktorých bude NKÚ SR priebežne kontrolovať.